

Nr 64

Utlåtande i anledning av motion om en utredning angående barnfilm.

I den till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionen II: 1121 av fru *Hjelm-Wallén* och fru *Gradin* föreslås, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att 1968 års filmutredning ges tilläggsdirektiv eller att särskild utredning tillsättes om barnfilmens ställning i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motionen framhålls att barnens möjligheter att i dag ta del av kvalitativt god film är mycket begränsade. Detta visar ett studium av annonser för matinéföreställningar. Det är endast en ringa del av utbudet som från början är avsett för en barnpublik. I huvudsak erbjuds barnen gamla utgångna vuxenfilmer som nedklippits så att handlingen blir mycket svår att följa även för en vuxen person. De filmer som är direkt riktade till en barnpublik hör i allmänhet till en äldre repertoar. Nyproduktionen av svensk barnfilm är endast en eller ett par filmer per år. I stort sett saknar de kommersiella filmbolagen intresse att vare sig låta framställa eller importera kvalitetsfilm för barn.

Undersökningar av barnfilmskonsumtionen visar att den är störst hos barn i de lägre socialgrupperna. För många av dessa barn är filmen den enda möjligheten till kulturupplevelse.

Motionärerna anför avslutningsvis att diskussionen om kvalitetsfilm under de senare åren varit omfattande. Filmkunskap har fått sin plats i skolundervisningen. Visning av kvalitetsfilm subventioneras i flera fall med kommunala medel. Den år 1968 tillsatta filmutredningen har att utreda formerna för stöd till filmen. Till helt övervägande del har dock intresset för och diskussionen om kvalitetsfilm rört sig om utbudet för en äldre publik. Barnens speciella behov av kvalitetsfilm borde mera uppmärksammas. Det finns all anledning att göra en kartläggning av barnfilmsverksamheten och att undersöka barnens önskemål beträffande film. Vidare borde förutsättningslöst utredas hur sådan film skall framställas, hur distributionen skall skötas samt i vilka former visningen skall bedrivas.

Remissyttranden

Över motionen har yttranden inhämtats från skolöverstyrelsen (SÖ), statens filmgranskningsråd, Svenska filminstitutet, Sveriges Radio och barnfilmkommittén.

SÖ instämmer i huvudsak med motionärerna om behovet av bättre barnfilmer och tillstyrker förslaget om att 1968 års filmutredning ges tilläggsdirektiv för att utreda möjligheterna till producering av bättre barnfilmer.

Filmgranskningsrådet anser i likhet med motionärerna att stor brist föreligger på barnfilm av god kvalitet. Rådet, som anser detta förhållande vara i högsta grad otillfredsställande, finner det angeläget att frågan om barnfilmen utreds. Det torde härvid vara lämpligt att denna fråga blir — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anförts i motionen — föremål för behandling av den nu sittande filmutredningen.

Filminstitutet delar motionärernas uppfattning om behovet av bättre filmer för barn. Enligt institutet kommer frågan dock att behandlas av 1968 års filmutredning varför det inte finns skäl att vare sig ge denna utredning tilläggsdirektiv eller att tillsätta en särskild utredning om barnfilmers ställning.

Sveriges Radio anser det synnerligen angeläget att de erfarenheter av och kunskaper om barnfilm och barnfilmsmarknaden som finns på flera håll fogas till det material filmutredningen avser att framlägga. Utredningen skulle utan tvivel sakna en väsentlig komponent om en genomlysning av situationen på barnfilmsområdet inte ingick.

Barnfilmkommittén anser att frågan om distributionsformerna för filmer för barn utanför biograferna kommer att behandlas tillräckligt ingående av filmutredningen. Biografernas filmutbud kommer under en lång följd av år att vara i stort sett detsamma, och för att också nå fram till en förbättring av detta anser barnfilmkommittén att det är ytterst väsentligt att den sittande utredningen ger riktlinjer för hur en meningsfull konsumentupplysning skall kunna bedrivas. Det är endast någon form av konsumentupplysning som kan skapa en publikopinion mot de sämsta matiné-filmerna.

Kommittén anser det inte nödvändigt att en särskild utredning tillsättes men tillstyrker motionärernas önskan om att 1968 års filmutredning måtte kartlägga barnfilmsverksamheten och undersöka barnens önskemål beträffande film.

Utskottet

Enligt vad utskottet erfarit kommer filmutredningen 1968 att inom den närmaste tiden avge ett delbetänkande, vari med barnfilmerna sammanhängande speciella problem behandlas. Förslag om stöd till såväl distribution som produktion av god barnfilm skall framläggas antingen i nämnda delbetänkande eller i ett kommande betänkande.

Då filmutredningens förslag bör avvaktas innan ytterligare åtgärder ifrågasätts finner sig utskottet böra hemställa,

att motionen II: 1121 inte må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 november 1970

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Eric Peterson (fp), Hedlund* (s), Axel Kristiansson* (cp), Helge Karlsson (s), Karl Gustav Pettersson (s), Nyquist (s), Blomquist (m), Ove Karlsson (s), fröken Pehrsson (cp) och fru Florén-Winther* (m);

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Larsson i Borrby (cp), Rimås (fp), fru Ekroth (s), herrar Johansson i Simrishamn* (s), Johansson i Skärstad (cp), Wiklund i Härnösand (s), Andersson i Örebro (fp), Hugosson (s), Nilsson i Agnäs (m) och herr Rosqvist* (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.